

УДК 37:001.895:[005](075.8)

ІНСТРУМЕНТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТНЬОЇ УСТАНОВИ

САС Н.М.,

*доктор педагогічних наук, доцент,
Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка*

Як інструменти інноваційного розвитку освітньої установи, залежно від конкретних умов діяльності навчального закладу, нами розглядаються інноваційна стратегія, інноваційна складова стратегічного планування, програма інноваційного розвитку.

Процес формування інноваційної стратегії – найбільш відповідальний етап розробки механізму нововведень. На сьогодні цей процес не розроблений достатньою мірою ні методологічно, ні практично.

Інноваційна стратегія – цілеспрямована діяльність з визначення найважливіших напрямів, з вибору пріоритетів, перспектив розвитку організації та з напрацювання необхідного для їх досягнення комплексу заходів. Вона детермінована політикою держави в галузі освіти, соціальним замовленням, регіональними та місцевими особливостями і може змінюватися залежно від стану освітньої системи і соціуму.

У стратегії перетворень освітнього простору викладаються загальні установки, у яких знаходять відображення концептуальні підходи до управління розвитком освітньої системи.

Н. Борисова, І. Кодолова вважають: щоб перейти до інноваційного стратегічного планування, перш за все потрібне розуміння необхідності змін, усвідомлення важливості такого планування [1].

Методично, під інноваційною стратегією розуміємо цілеспрямовану діяльність з визначення найважливіших напрямів, вибору пріоритетів, перспектив розвитку організації та напрацювання необхідного для їх досягнення комплексу заходів; вона становить набір правил, якими керуються при прийнятті управлінських рішень, намічений варіант (спосіб) дій для певної цілісної групи людей, що являють собою систему (регіон, підприємство, підрозділ, проект тощо), спрямовану на досягнення глобальної (загальної) стосовно них мети; це розробка концепції або сценаріїв розвитку, виокремлення переліку основних проблем і шляхів їх рішень.

В інноваційному стратегічному плануванні важливе місце відводиться аналізу перспектив, з'ясуванню тенденцій, загроз, можливостей, а також окремих надзвичайних ситуацій, які здатні змінити вже сформовані тенденції. При розробці методології формування інноваційної стратегії навчального закладу необхідно враховувати такі чинники:

– внутрішні (наявність нормативних актів, якими керується освітня організація; науково-технічна та інша документація; стандартизація та сертифікація; ділові та особистісні якості працівників; інфраструктура та стан довкілля; рівень інформатизації;

– зовнішні (сукупність умов функціонування освітньої організації: правові, науково-технічні, соціально-культурні та організаційні умови).

Від характеру і глибини розуміння залежить надзвичайно багато. Розуміння формує набір суб'єктів інноваційного стратегічного управління і способи організації їхнього взаємозв'язку.

Після досягнення певного розуміння і залежно від нього формулюються принципи інноваційного стратегічного планування та визначаються пріоритети розвитку, що, як правило, пов'язані з : підвищенням якості надання освітніх послуг та якості освіти; високою відповідальністю перед споживачем освітніх послуг; заохоченням творчості та ризику, створенням малих творчих груп, формуванням умов для колективного прийняття рішень (активного маркетингу, участі кожного фахівця в оновленні освітньої організації та управлінні нею). У зв'язку з тим, що якість освіти – характеристика відносна і порівняльна, аналіз проблем та стану діяльності конкретного навчального закладу проводиться на основі порівняння його базових характеристик з базовими характеристиками інших навчальних закладів. У рамках цієї роботи формується установка на посилення сильних сторін і перетворення слабких сторін у сильні.

Інноваційний стратегічний план розвитку навчального закладу – управлінський документ, який містить взаємопов'язаний виклад таких питань, як: 1) цілі розвитку навчального закладу; 2) шляхи досягнення поставлених цілей; 3) потенційні можливості навчального закладу, реалізація яких дозволяє досягти успіхів; 4) методи організації руху за обраними напрямками; 5) ресурси, необхідні для досягнення поставлених цілей; 6) способи використання ресурсів.

Механізм ефективної реалізації інноваційної стратегії освітньої організації включає в себе: розробку плану дій з реалізації інноваційної стратегії; формування інноваційного клімату в освітній організації, програму просування нововведень, маркетинг, способи фінансування, контроль і моніторинг; досягнення узгодженості дій усіх учасників інноваційної діяльності; сприяння інноваційній діяльності в рамках освітніх та супутніх послуг; розвиток системи управління навчальним закладом; нарощування інноваційного потенціалу та ін. Однак чим потужнішим стратегічним і системним ресурсом володіє інновація, тим важче врахувати її наслідки в управлінні навчальним закладом. Адже інноваційний процес – це процес імовірнісний, а тому йому притаманні: підвищена невизначеність і ризику, неможливість жорсткого цілепокладання, низька передбачуваність результатів і, отже, проблематична і ймовірнісна віддача. Ці властивості важливо враховувати в управлінні.

Ю. Кулікова на прикладі вищого навчального закладу аналізує зовнішні та внутрішні механізми ефективної реалізації інноваційної стратегії. На думку автора, внутрішніми умовами сприяння ефективній реалізації інноваційної стратегії є такі: реалізація інновацій за рахунок безперервного розвитку інноваційного потенціалу; здійснення інновацій на комплексній основі, тісний взаємозв'язок між інноваціями, у результаті чого відбувається забезпечення синергетичного ефекту (взаємне просування інновацій); організація структурного підрозділу, в обов'язки якого входить формування та реалізація інноваційної стратегії; мобілізація інтелектуальних, матеріальних і фінансових ресурсів; контроль, облік і перерозподіл ризиків; соціальне, моральне і матеріальне стимулювання інноваційної активності.

Зовнішні умови – цілеспрямована поведінка навчального закладу на ринку освітніх послуг, яка спричинює постійно зростаючий рівень розвитку та орієнтована на визначення пріоритетних інноваційних проектів; розвиток системи взаємозв'язків навчального закладу з організаціями, продуктом виробництва яких є знання і забезпечення взаємовигідного співробітництва з перспективними інноваційними проектами і програмами, формування репутації навчального закладу на ринку інновацій; участь у розробці, експертизі та реалізації комплексних державних і регіональних програм соціального та економічного розвитку; забезпечення

методичної підтримки інноваційної діяльності господарських суб'єктів ринку; організація міжнародних, національних, регіональних конгресів, симпозіумів, семінарів, конференцій і так далі.

Список використаних джерел:

1. Борисова Н. М. Инновационная экономика в образовании. Роль и место цивилизованного предпринимательства в экономике России: сб. науч. трудов. Российская Академия предпринимательства. М., 2009. С. 15-22.
2. Кодолова И. А. Сущность инноваций и инновационных стратегий в современной экономике. *Научный вестник Оренбургского государственного института менеджмента*: сб. статей регион. науч.-практ. конф. "Россия как трансформирующееся общество: экономика, деловая культура, управление". М.: Высшая школа. 2003. С. 81-88.
3. Куликова Ю. П. Практики применения инновационных технологий в управлении высшей школой. *Ректор вуза*. 2012. № 11. С. 64-69.
4. Сас Н. Основи інноваційного управління навчальними закладами: навч.-метод. посіб. Германия: Lap LAMBERT Academic Publishing, 2018. 185с. ISBN: 978-613-9-837192.

УДК 354:323

**КОРУПЦІЯ ЯК ОДИН З ІНДИКАТОРІВ СТАТУСУ WEAK STATE ДЛЯ
УКРАЇНИ**

ЧЕЧЕЛЬ А.О.,

доктор економічних наук, доцент, зав. кафедри
публічного управління та адміністрування,
*Донецький державний університет управління,
ЗЕЛІНСЬКА М.І.,*

кандидат політичних наук, доцент кафедри
публічного управління та адміністрування,
Донецький державний університет управління,

БАЙРАК А.О.,

ст. викладач кафедри публічного управління та адміністрування,
Донецький державний університет управління

Україна за часів своєї незалежності з 1991 року пережила чисельні державно-політичні кризи, дві Революції (Помаранчева Революція у 2004 році та Революція Гідності у 2014 році), зміни у Конституцію (часто лише за бажанням окремих політичних особистостей, без дотримання необхідних правових умов та процедур). Становлення ж президентських інституцій, так само як і розвиток усього вітчизняного владного механізму супроводжувався, перш за все, з'ясуванням взаємин між владами (здебільшого, законодавчою і виконавчою) та в межах самих владних гілок. У виконавчій владі між Президентом і урядом, Президентом і головами обласних держадміністрацій, у Верховній Раді між представниками лівих та правих політичних угруповань, позицією та провладною більшістю. В політичних баталіях практично не залишалось часу для реалізації кінцевої мети політичних перетворень \ модернізації – здійснення економічних реформ, спрямованих на покращання рівня життя населення України.